

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในช่วงปี พ.ศ. 2539 ประเทศไทยประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจหลายประการ กล่าวคือ ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเนื่องจากการส่งออกชะงักตัว ปัญหานี้ต่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้นโดยส่วนใหญ่จะเป็นหนี้ระยะสั้นของภาคเอกชนซึ่งมีความอ่อนไหวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ปัญหาสถาบันการเงินที่มีการปล่อยสินเชื่อในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่มีปริมาณมากเกินไปจนเกิดความพอลิตี รวมทั้งปัญหาสำคัญอีกประการคือ การเก็งกำไรค่าเงินบาทซึ่งเริ่มขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 ทำให้ทางการสูญเสียเงินทุนสำรองระหว่างประเทศในการปกป้องค่าเงินบาทไปเป็นจำนวนมาก ต่อมาเมื่อวันที่ 2 ก.ค. 2540 มีการเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจากระบบตะกร้าเงิน (Basket Currency) มาเป็นระบบลอยตัวภายใต้การจัดการ (Managed Float) จึงเป็นผลที่ทำให้ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทของไทย จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดทำให้รัฐบาลต้องตัดสินใจขอความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2543:1)

ในการเบิกถอนเงินกู้จาก IMF นั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องกำหนดนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจไว้ในหนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือ (Letter of Intent) แต่ละฉบับ โดยรัฐต้องลดการลงทุนในรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันลงและเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนให้มากขึ้น รัฐบาลจึงได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2541 เพื่อถือเป็นกรอบนโยบายในการพัฒนาและปรับโครงสร้างรัฐวิสาหกิจในทุกสาขาอย่างเป็นระบบในระยะยาว ซึ่งครอบคลุมธุรกิจสำคัญใน 4 สาขา ได้แก่ สาขาพลังงาน สาขาประปา สาขาขนส่ง สาขาโทรคมนาคมและสื่อสาร

นอกจากความจำเป็นข้างต้นแล้ว ประเทศไทยยังมีความจำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันที่ได้ให้ไว้กับองค์การการค้าโลก (World Trade Organization หรือ WTO) โดยพันธกรณีประการหนึ่งที่ WTO กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติคือการเปิดเสรีการค้าและบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดเสรีธุรกิจทางด้านโทรคมนาคม ประเทศไทยจะต้องเปิดเสรีในปี พ.ศ. 2549 ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมรับมือกับภาวะการแข่งขันที่จะเพิ่มขึ้นเมื่อมีการเปิดเสรีดังกล่าวจึงทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้านโทรคมนาคมที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการอยู่คือ องค์กร โทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.)

การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2520 ตามพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงคมนาคม ดำเนินการให้บริการไปรษณีย์และสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศ โดยบริการไปรษณีย์ประกอบด้วย

บริการรับฝาก-นำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ พัสดุ ไปรษณีย์ ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS) บริการส่งเงินทางไปรษณีย์ และบริการพิเศษ สำหรับบริการสื่อสารโทรคมนาคมประกอบด้วย บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ บริการสื่อสารข้อมูล บริการสื่อสารข้อความ บริการวงจรให้เช่า บริการโทรสาร บริการวิทยุคมนาคม บริการประชุมทางจอภาพ บริการถ่ายทอดเสียง/โทรทัศน์ บริการวิทยุติดต่อบริเวณทะเล บริการวิทยุคมนาคมผ่านดาวเทียม และบริการโครงข่ายบริการสื่อสารร่วมระบบดิจิทัล (การสื่อสารแห่งประเทศไทย, 2543:15-16) ซึ่งการให้บริการทางด้านโทรคมนาคมนั้น กสท.มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนภูมิภาค แต่ละพื้นที่จำนวน 6 สำนักงานเขต ประกอบไปด้วย สำนักงานการสื่อสารโทรคมนาคมเขตเหนือ เขตกลาง เขตตะวันออก เขตตะวันออกเฉียงเหนือ เขตตะวันตก และเขตใต้ แต่ละสำนักงานเขตจะมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลการดำเนินงานด้านบริการโทรคมนาคมในพื้นที่ให้เป็นไปตามนโยบายของ กสท.

จากนโยบายการเปิดเสรีบริการโทรคมนาคมและการแปรรูปรัฐวิสาหกิจข้างต้น ส่งผลให้ กสท. จำเป็นต้องแปรรูปกิจการ โดยเฉพาะกิจการทางด้านโทรคมนาคมนั้น กสท.ต้องแปรรูปภายใต้ชื่อ บริษัท กสท.โทรคมนาคม จำกัด โดย กสท. ได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมองค์การให้พร้อมต่อการแปรรูปและการแข่งขันเสรีในอนาคต ซึ่งขั้นตอนที่ กสท. ได้ดำเนินการไปแล้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ได้แก่ การยกร่างพระราชบัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 ดำเนินการแยกทรัพย์สิน หนี้สิน ทุน และบุคลากร ว่าจ้างบริษัทเอกชนทำการศึกษาปรับปรุงองค์การ ดำเนินการปรับปรุงระบบบัญชีการเงิน และทำการประเมินราคาทรัพย์สินและมูลค่ากิจการเรียบร้อยแล้ว สำหรับขั้นตอนที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในปัจจุบันได้แก่การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท กสท.โทรคมนาคม จำกัด การดำเนินการสรรหาพันธมิตรร่วมทุนและผู้ลงทุนเฉพาะราย รวมถึงการโอนทรัพย์สินและปฏิบัติการงานให้กับบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด ซึ่ง กสท. จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2545 เมื่อขั้นตอน ดังกล่าวได้เสร็จสิ้นลงและได้ดำเนินธุรกิจไปได้ระยะหนึ่งแล้ว หลังจากนั้นจึงจะดำเนินการแปรสภาพโดยการกระจายหุ้นให้สาธารณชนให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2549 (อภิชาติ งามวิสัย, 2544: 9-12)

การเปลี่ยนแปลงองค์การที่เกิดขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อโครงสร้างและรูปแบบการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของพนักงานที่ได้รับอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งหากองค์กรมิได้สร้างความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวให้พนักงานยอมรับได้แล้ว อาจส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์กรในอนาคตได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษาทัศนคติของพนักงานในด้านความเข้าใจ ความคิดเห็นต่อการแปรรูปของ กสท. และความพร้อมของพนักงาน โดยเลือกศึกษาทัศนคติของพนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดสำนักงานการสื่อสารโทรคมนาคมเขตเหนือเป็นกรณีศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการที่องค์กรจะสร้างความเข้าใจและการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงองค์การต่อพนักงานของ กสท.ทั้งหมด ให้สามารถดำเนินงานในธุรกิจโทรคมนาคมแบบเสรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อสำรวจทัศนคติของพนักงานในสังกัดสำนักงานการสื่อสาร โทรคมนาคมเขตเหนือต่อการ
แปรรูปของ กสท.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบทัศนคติของพนักงานในสังกัดสำนักงานการสื่อสาร โทรคมนาคมเขตเหนือที่มี
ต่อการแปรรูปของ กสท.
2. ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานขององค์กรใน
อนาคต รวมทั้งรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ที่จะดำเนินการแปรรูป